

Bryssel den 10 mars 2023
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2016/0139(COD)

5103/1/23
REV 1 ADD 1

VISA 2
COWEB 2
COMIX 5
CODEC 5
PARLNAT 32

RÅDETS MOTIVERING

Ärende: Rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EU) 2018/1806 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (Kosovo*)

- Rådets motivering
- Antagen av rådet den 9 mars 2023

* This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

I. INLEDNING

1. Den 4 maj 2016 lade kommissionen fram ett förslag¹ till Europaparlamentets och rådets förordning som syftar till att stryka hänvisningen till ”Kosovo*” i bilaga I (viseringskrav) och att införa samma hänvisning i bilaga II (viseringsfrihet) till vad som nu är förordning (EU) 2018/1806. I sin slutrapport om genomförandet av färdplanen för viseringsliberalisering² bekräftar kommissionen att Kosovo har uppfyllt kraven, förutsatt att Kosovo senast den dag då detta förslag antas av Europaparlamentet och rådet har ratificerat avtalet om fastställande av gränsen med Montenegro och förbättrat sina resultat i fråga om kampen mot organiserad brottslighet och korruption.
2. I juli 2018 utfärdade kommissionen en rapport³ där det konstateras att Kosovo har uppfyllt dessa två återstående krav till följd av ratificeringen av avgränsningsavtalet med Montenegro.
3. Den 28 mars 2019 antog Europaparlamentet sin ståndpunkt vid första behandlingen, varvid det godkände kommissionens förslag. Den ursprungliga föredraganden, Tanja Fajon (S&D, SI), ersattes 2022 av Thijs Reuten (S&D, NL).
4. Rådets förberedande organ beslutade 2016 att pausa granskningen av kommissionens förslag, eftersom de två återstående kraven behövde vara uppfyllda *innan* nya diskussioner i ärendet kunde återupptas. Ytterligare diskussioner hölls också under 2018 och 2020.
5. År 2022 gick kommissionen med på att skriftligen rapportera om Kosovos fortsatta framsteg, vilket utgjorde ett svar på rådets sedan länge framförda begäran. I kommissionens icke-officiella dokument med titeln ”*Factual update on key developments in the areas of main interest for Member States*” konstateras att Kosovo har fortsatt att konsolidera framstegen på de nyckelområden som anges i färdplanen för viseringsliberalisering och att grunden för kommissionens rekommendation från 2018 om att undanta innehavare av pass utfärdade av Kosovo från viseringskrav för kortare vistelse följaktligen fortfarande är fullt giltig.

¹ Dok. 8670/1/16 REV 1.

² Dok. 8764/16.

³ Dok. 11295/18 + ADD 1 REV 1.

6. Efter kommissionens föredragning av det icke-officiella dokumentet återupptogs arbetet med ärendet i rådet. Vid mötet den 30 november 2022 antog Coreper ett mandat för förhandlingar med Europaparlamentet⁴.
7. Förhandlingarna inleddes kort därefter. Efter ett första tekniskt möte den 12 december 2022 sammankallades ett politiskt trepartsmöte den 14 december 2022 i Strasbourg. De båda medlagstiftarna nådde en överenskommelse genom en kompromiss om de få kvarstående frågor som identifierats på teknisk nivå.
8. Den 20 december 2022 analyserade Coreper den slutliga kompromisstexten i syfte att nå en överenskommelse och bekräftade den⁵.
9. Den 12 januari 2023 bekräftade Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor den politiska överenskommelsen, och den 13 januari 2023 skickade utskottets ordförande en skrivelse till Corepers ordförande och bekräftade att parlamentet, om rådet godkänner förordningen vid första behandlingen, efter juristlingvisternas slutgranskning kommer att godkänna rådets ståndpunkt vid andra behandlingen.
10. Irland deltar inte i antagandet av förordningen, som inte är bindande för eller tillämplig på Irland, eftersom den utgör en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Irland inte deltar.
11. När det gäller Island, Norge, Schweiz och Liechtenstein utgör förordningen en utveckling av bestämmelserna i Schengenregelverket.
12. När det gäller Cypern, Bulgarien och Rumänien utgör förordningen en akt som utvecklar Schengenregelverket eller som på annat sätt har samband med detta i den mening som avses i respektive anslutningsakter.

⁴ Dok. 15462/22.

⁵ Dok. 16276/22.

II. MÅL

13. Förordningen syftar till att överföra hänvisningen till ”Kosovo*” från bilaga I (förteckning över länder vars medborgare omfattas av viseringskrav) till bilaga II (förteckning över länder vars medborgare är undantagna från viseringskrav) till förordning (EU) 2018/1806. Till följd av detta kommer innehavare av biometriska pass som utfärdats av Kosovo att åtnjuta viseringsfrihet för kortare vistelser (dvs. upp till 90 dagar under en 180-dagarsperiod) i Europeiska unionen.

III. ANALYS AV RÅDETS STÅNDPUNKT VID FÖRSTA BEHANDLINGEN

14. Europaparlamentet och rådet har förhandlat i syfte att på grundval av rådets ståndpunkt vid första behandlingen nå en överenskommelse som parlamentet skulle kunna godkänna utan ändringar vid sin andra behandling. Rådets ståndpunkt vid första behandlingen återspeglar fullt ut den kompromiss som med kommissionens hjälp har uppnåtts mellan de båda medlagstiftarna.
15. Rådets ståndpunkt vid första behandlingen syftar till att förverkliga målet att ge viseringsfrihet för innehavare av pass som utfärdats av Kosovo samtidigt som man beaktar ett antal farhågor som rör risker på migrations- och säkerhetsområdet.
16. Mot denna bakgrund har datumet för genomförandet av viseringsliberaliseringen kopplats till införandet av EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias), så att EU:s nya it-system kan utnyttjas fullt ut; ett av målen med detta system är att det ska bidra till en hög säkerhetsnivå och förebygga olaglig invandring genom en noggrann bedömning av resenärer som är undantagna från viseringskravet före deras ankomst till gränsövergångsställena vid de yttre gränserna.
17. Då tidsplanen för idrifttagandet av EU:s it-system kan komma att ändras klargörs det i rådets ståndpunkt vid första behandlingen att viseringsliberaliseringen under alla omständigheter kommer att börja tillämpas senast den 1 januari 2024 om driftstarten för Etias skulle försenas ytterligare.

18. I rådets ståndpunkt vid första behandlingen betonas vidare två punkter. För det första vikten av att Kosovo samarbetar om återtagande, särskilt genom ingående av avtal eller arrangemang på detta område med medlemsstaterna, om sådana inte redan finns, med fullständigt iakttagande av principen om *non-refoulement*. Denna uppmaning påverkar inte medlemsstaternas ståndpunkter om Kosovos status. För det andra betonas i rådets ståndpunkt vid första behandlingen vikten av att Kosovos viseringspolitik anpassas till unionens, för att förhindra irreguljär migration till Schengenområdet.

IV. SLUTSATS

19. Rådets ståndpunkt vid första behandlingen återspeglar till fullo den kompromiss som med kommissionens hjälp nåddes i förhandlingarna mellan Europaparlamentet och rådet.
20. Denna kompromiss bekräftas i skrivelsen av den 13 januari 2023 från ordföranden för utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor till Corepers ordförande. I skrivelsen meddelar utskottets ordförande att han kommer att rekommendera utskottets ledamöter – och därefter plenarsammanträdet – att vid Europaparlamentets andra behandling godta rådets ståndpunkt vid första behandlingen utan ändringar, med förbehåll för granskning av de båda institutionernas juristlingvister.